

**WYTYCZNE DOTYCZĄCE
POBIERANIA PRÓBEK ŚCIEKÓW**
(Zgodnie z PN-ISO 5667 – 10:1997)

Próbki ścieków należy pobierać przestrzegając przepisów BHP

Podczas pobierania próbek należy zachować ostrożność używając zawsze m.in. rękawiczek jednorazowych, preparatów do dezynfekcji rąk, masek itp.

W miejscach w których ryzyko wystąpienia niebezpieczeństwa jest wysoce prawdopodobne: np. przy kontakcie z ogniem uważać aby się nie poparzyć, a przy głębokich zbiornikach by nie dopuścić do utonięcia.

Należy stosować się do wytycznych zawartych w instrukcjach BHP, właściwych dla obiektów oraz maszyn i urządzeń, w obszarze których dokonuje się pobierania.

W sytuacjach, gdy pobieranie musi być prowadzone blisko źródła silnego zanieczyszczenia, czynności powinny być wykonywane, jeżeli jest to możliwe od strony zewnętrznej.

1. Rodzaje próbek

- **Próbka jednorazowa** – próbka o określonej objętości pobierana jednorazowo w określonym punkcie pobierania próbek.
- **Próbka złożona** – próbka przygotowana poprzez zmieszanie próbek jednorazowych o określonej objętości. Wyróżnia się dwa rodzaje próbek złożonych:
 - złożona proporcjonalna do czasu** – próbka przygotowana poprzez zmieszanie próbek jednorazowych o jednakowej objętości pobieranych w stałych odstępach czasu;
 - złożona proporcjonalna do przepływu** – próbka przygotowana poprzez zmieszanie próbek jednorazowych pobranych i zmieszanych w taki sposób, aby objętość próbki była proporcjonalna do przepływu.

2. Miejsce pobrania

Jest to obszar w obrębie którego zlokalizowany jest punkt pobierania próbek (np. adres, nr działki ewidencyjnej).

3. Naczynia do pobierania próbek

Pojemniki na próbki muszą być odpowiednio oznakowane.

UWAGA:

W zależności od parametru badania niektóre próbki wymagają utrwalenia odczynnikami chemicznymi (zgodnie z normą: PN - EN ISO 5667-3:2013) dlatego też Klient pobierając próbki ma możliwość wypożyczenia pojemników z Laboratorium Badań Środowiskowych.

Na własną odpowiedzialność może również zaopatrzyć się we własne pojemniki szklane i/lub plastikowe na próbki, w zależności od zakresu badań.

4. Pobieranie próbek

Punkt pobierania powinien być zlokalizowany w miejscu jak najbardziej reprezentatywnym dla pobieranego medium.

Próbki ścieków podlegają badaniom fizykochemicznym.

W celu zminimalizowania ryzyka zanieczyszczenia próbki sprzęt do pobierania próbek przed zastosowaniem można przepłukać ściekami, z których będzie pobierana próbka. Nie płuczemy w sytuacji, gdy to może wpływać na wykonanie późniejszego badania np. oznaczanie olejów i tłuszczów.

Przystępując do pobierania należy:

- 1) oczyścić punkt poboru z większych zanieczyszczeń (liście, ziemia itp.),
- 2) określić warunki środowiskowe: opady, stopień zachmurzenia,
- 3) przygotować odpowiednio oznakowane pojemniki/butelki na próbki,
- 4) dokonać niezbędnych zapisów w protokole pobierania próbek (formularz F. PO/LBS/15-02),
- 5) przy użyciu czystego wiadra dokonać pobierania próbki,
- 6) sprawdzić temperaturę pobieranego medium (jeśli jest to możliwe),
- 7) pobierane próbki jednorazowe przelać do odpowiednich naczyń napełniając je **po sam korek** (można przelać) i szczelnie zamknąć,
- 8) niezwłocznie umieścić pobierane próbki w pojemniku (np. termotorbie) do transportowania próbek,
- 9) próbki dostarczyć w jak najkrótszym czasie do laboratorium.

5. Transport próbek

Transport próbek do badań powinien odbywać się przy użyciu torby chłodniczej wypełnionej lodem lub kompresami żelowymi w celu zabezpieczenia próbek przed zmianami. Pobrane i identyfikowalne próbki muszą być dostarczone do laboratorium w jak najkrótszym czasie z wraz kompletem dokumentów.

Dobra praktyka próbkobrania zakłada że:

NIE NALEŻY	NALEŻY ZAWSZE
<ul style="list-style-type: none">• Umieszczać wkładów z lodem w bezpośrednim kontakcie z próbkami w celu uniknięcia ich zamrożenia,• nie przewozić razem w jednej torbie chłodniczej próbek ścieków z wodami, ciepłymi z zimnymi itp.,• umieszczać pobranych próbek w sąsiedztwie wylotów gazów spalinowych z silnika itp.	<ul style="list-style-type: none">• chronić próbki przed światłem słonecznym,• zadbać, aby w czasie transportu nie wzrosła temperatura pobranych próbek poprzez umieszczenie ich bezpośrednio po pobraniu w termotorbach,• temperatura środowiska otaczającego próbki podczas transportu powinna mieścić się w zakresie temp. $5 \pm 3 \text{ C}^\circ$ (dotyczy próbek mikrobiologicznych wody).

Jeśli czas transportu jest dłuższy niż 6-8 godzin – trzeba to zapisać w Protokole pobierania próbek i zapewnić monitorowanie temperatury wewnątrz termotorby.

Wszelkich dodatkowych informacji udziela Kierownik Laboratorium Badań Środowiskowych telefonicznie lub w bezpośrednim kontakcie.

Dane kontaktowe:

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. z siedzibą w Koninie

LABORATORIUM BADAŃ ŚRODOWISKOWYCH

Rumin 11B; 62-500 Konin tel.. 63/240-39-88

LABORATORIUM NIE PONOSI ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA POBIERANIE I WARUNKI TRANSPORTU PRÓBEK DOSTARCZANYCH PRZEZ KLIENTA